

ЕБОЛА – АКТУЕЛНА ЕПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА

Епидемија ебола вирусног обољења у Западној Африци је и даље у току, са потврђеним случајевима оболевања у хуманој популацији у Гвинеји, Либерии, Сијера Леонеу, Нигерији и Сенегалу.

У ДР Конго у току је епидемија ЕВО која није повезана са епидемијом у Западној Африци.

У Републици Србији у координацији Министарства здравља прати се актуелна епидемиолошка ситуација еболе у Западној Африци и редовно се спроводи здравствени надзор над свим путницима који долазе из земаља у којима има колере, куге, жуте грознице, вирусних хеморагијских грозница (где спада и ебола) и маларије, ради праћења њиховог здравственог стања. То значи да се под здравствени надзор стављају здраве особе. Здравствени надзор за ебола вирусно обољење траје 21 дан. Према расположивим подацима Института за јавно здравље Србије, под здравствени надзор од 8.8.2014. године закључно са 26.10. стављено је укупно 113 особа које су допутовале из земаља угрожених еболом. Од тог броја, код 96 особа прошао је период од 21 дана, те је код њих здравствени надзор завршен.

Актуелна епидемиолошка ситуација у Западној Африци закључно са 19. октобром 2014. године

На основу броја пријављених случајева оболевања од ЕВО извршена је подела на:

1. Земље са великом географском раширеношћу и интензивном трансмисијом вируса еболе (Гвинеја, Либерии и Сијера Леоне)
2. Земље са једним или више иницијалних случајева или са локализованом трансмисијом вируса еболе (Нигерија, Сенегал, Шпанија и САД); и
3. Земље које се граниче са областима у којима је успостављена активна трансмисија вируса еболе (Бенин, Буркина Фасо, Обала Слоноваче, Гвинеја-Бисао, Мали).

Епидемиолошка ситуација еболе наставља да се погоршава у Гвинеји, Либерии и Сијера Леонеу. Пораст у броју новооболелих у Гвинеји узрокован је повећањем броја потврђених случајева и случајева сумње на оболевање од еболе у главном граду Конакри и оближњем

округу Која. Због проблема у прикупљању података ситуацију у Либерiji је јако тешко реално проценити. Евидентна је значајна подрегистрација оболелих у главном граду Монровији. У Сијера Леонеу трансмисија вируса је и даље интензивна у главном граду Фритаун и околним окрузима.

Нема нових случајева ЕВО па је 17. октобра 2014. године објављен крај епидемије еболе у Сенегалу, а 19. октобра 2014. године и у Нигерији.

Постоји и даље висок ризик од експозиције вирусу Еболе код здравствених радника. До 19. октобра 2014. године регистровано је оболевање код 443 здравствена радника (78 у Гвинеји, 222 у Либерiji, 129 у Сијера Леонеу и 11 у Нигерији), укључујући 216 смртних исхода (41 у Гвинеји, 103 у Либерiji, 95 у Сијера Леонеу и пет у Нигерији).

Земље са великом географском раширеношћу и интензивном трансмисијом вируса еболе

У Либерiji, Гвинеји и Сијера Леонеу епидемија еболе и даље се шири. Закључно са 19. октобром пријављена су 9911 потврђена, вероватна и случаја сумње на оболевање од еболе, укључујући 4868 смртних исхода.

Гвинеја

Интензитет трансмисије вируса еболе у Гвинеји расте. Међутим, за разлику од Либерије и Сијера Леоне, у неколико области Гвинеје се региструју само појединачни случајеви док седам области, по истеку периода праћења од 21 дана, неће имати нове случајеве оболевања.

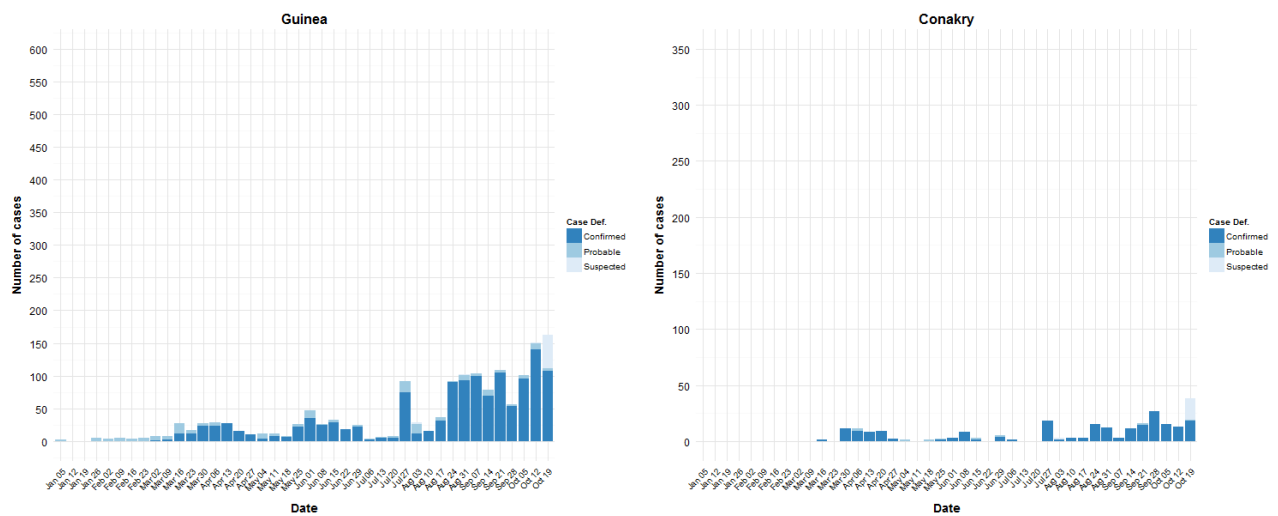
У главном граду Конакри током прошле недеље регистровано је 18 новопотврђених случајева. Пораст у броју случајева оболевања региструје се у граду *N'Zerekore* (19 нових потврђених случајева) и Керуану (18 нових потврђених случајева). Обе области, у којима је предходних 10 недеља трансмисија вируса била интензивна, на истоку земље се граниче са *Cote d'Ivoire* а на западу са регионом Маценте.

Током прошле недеље у области *Souah* је регистровано 5 нових потврђених случајева у поређењу са 25 случајева оболевања пријављених у периоду између 6. и 12. октобра 2014. године. У Гвекедуу, где је епидемија прво регистрована, региструје се неколико случајева

током протеклих 6 недеља (два потврђена случаја током прошле недеље), али је трансмисија перзистентна.

У две области у Гвинеји у којима до сада нису регистровани, случајеви ЕВО се региструју први пут. На истоку земље, на граници са *Cote d'Ivoire* и дуж великог трговачког пута са Малијем, у Канкану, регистрован је један потврђен случај као и у Фаранаху који се налази на граници са подручјима која су захваћена еболом у Сијера Леоне.

Графикон 1. Дистрибуција случајева ЕВО пријављених на недељном нивоу у Гвинеји и главном граду Конакри.

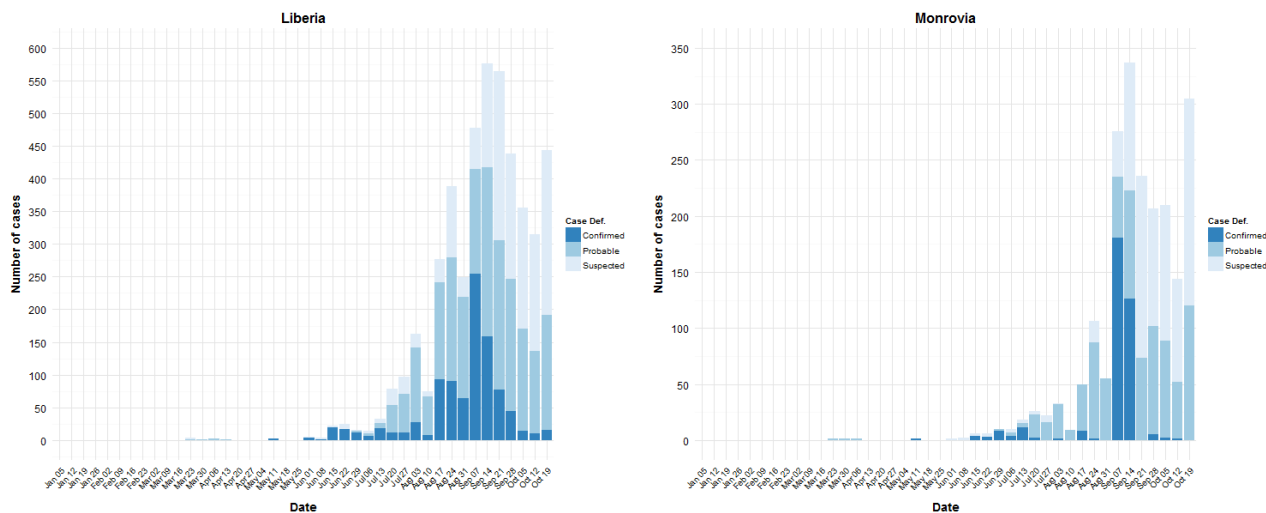

Либерија

У Либерији је током прошле недеље регистрован највећи број случајева ако се посматрају последње четири недеље. Сем једне, од 15 административних области, пријављује бар један потврђен или вероватан случај од почетка епидемије али је трансмисија вируса најинтензивнија у главном граду Монровији, са 305 нових, вероватних или случајева сумње током прошле недеље.

Само 15 од 444 нова пријављена случајева током прошле недеље су потврђени случајеви. Ово говори о сталном проблему прикупљања података. Осим у главном граду, већина новопријављених случајева оболевања је из области Бонг (40 случајева), Намбија (29 случајева) и Маргиби (22 случаја).

Графикон 2. Дистрибуција случајева ЕВО пријављених на недељном нивоу у Либерiji и главом граду Монровији.

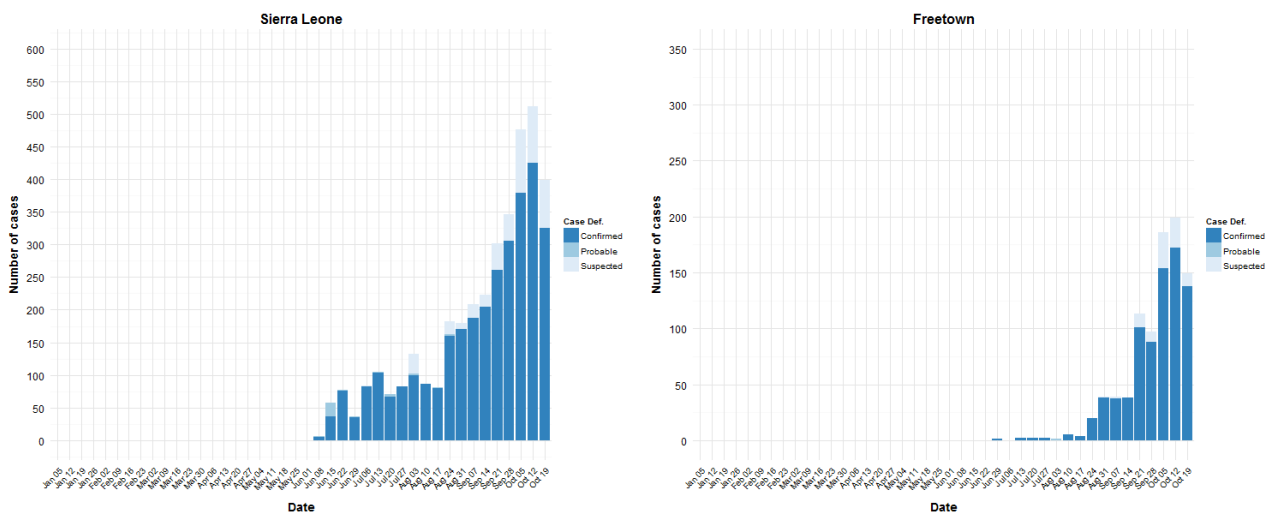

Сијера Леоне

Трансмисија вируса у Сијера Леоне је и даље интензивна, са 325 нових потврђених случајева током прошле недеље. У главном граду Фритауну се региструје 138 нових потврђених случајева. Интензивна трансмисија вируса се региструје и у суседним областима Фритауна, Бомбали (53 случаја) и Порт Локо (39 случајева).

У свим областима Сијера Леоне је до сада, од почетка епидемије, регистрован најмање један вероватан или потврђен случај ЕВО

Графикон 1. Дистрибуција случајева ЕВО пријављених на недељном нивоу у Сијера Леоне и главом граду Фритауну

Земље са иницијалним случајем/случајевима оболевања од ЕВО, или са локализованом трансмисијом вируса еболе

За сада је у четири земље, Нигерија, Сенегал, Сједињене Америчке Државе и Шпанија пријављен случај/случајеви импортовања особе/а оболеле/их од ЕВО из неке од земаља са великом географском раширеношћу и интензивном трансмисијом вируса еболе.

У Нигерији је пријављено 20 случајева оболевања од ЕВО, укључујући осам смртних исхода. У Сенегалу је пријављен један потврђен случај оболевања од ЕВО, али за сада нема смртних исхода нити су регистровани нови случајеви оболевања. Захваљујући успешном одговору ових земаља нема нових случајева ЕВО, па је 17. октобра 2014. године објављен крај епидемије еболе у Сенегалу а 19. октобра 2014. године и у Нигерији.

У Сједињеним Америчким Државама су регистрована три случаја, укључујући један смртни исход. Од 172 вероватна регистрована контакта, код њих 60 је завршено праћење у трајању од 21 дан. Свих 112 контакта у Тексасу се тренутно прати. У Охају је праћено укупно 153 чланова посаде и путника, који су били на истом лету са трећим потврђеним случајем оболевања од ЕВО иако се сматра да су у ниском ризику од оболевања.

Неопходно је да прође период двоструке максималне инкубације за еболу од последњег пријављеног случаја ЕВО пре него што се одјави епидемија.

Резултат теста је 19. октобра 2014. године био негативан код изолованог случаја у Шпанији, а други негативан резултат је био 21. октобра 2014. године, па уколико нема нових случајева, Шпанија ће бити без ЕВО, по истеку 42 дана од последњег негативног резултата.

Епидемија ЕВО у ДР Конго

Закључно са 9. октобром 2014. године, регистровано је 68 случајева оболевања (38 потврђених, 28 вероватних и 2 случаја сумње) од ЕВО, од којих осам међу здравственим радницима. Регистрована су укупно 49 смртна исхода. Код 852 особе из контакта завршен је период праћења од три недеље, а прате се још 269 особа из контакта. Епидемија ЕВО у ДР Конго није повезана са епидемијом у земљама Западне Африке.

Препоруке земљама за брзо откривање случајева

и одговор на изложеност вирусу еболе

Трећи састанак чланова и саветника Одбора за ванредне ситуације, који је сазвао генерални директор СЗО, одржан је 22. октобра 2014. године. Том приликом је поновљена препорука да не треба да постоји општа забрана за међународна путовања и трговину.

У већем броју земаља је одлучено или се та одлука разматра, да се забрани одржавање међународних састанка и забрана масовних окупљања. Иако ово Одбор не препоручује, сматра се да се овакве сложене одлуке морају доносити разматрањем сваке појединачне ситуације.

Велики број држава је успоставило неопходне мере за скрининг при уласку у земљу. СЗО подстиче спровођење тих мера и препоручује размену искустава. Потребно је примењивати привремене препоруке које се односе на путовања уз обезбеђивање адекватног здравственог праћења.

Све државе које нису захваћене ЕВО би требале да омогуће едукацију и успоставе комуникацију у циљу смањења стигме, нерационалног страха и непримерених мера и реакција повезаних са еболом.

Информацију припремиле:

**Мр сц. мед. Бојана Гргић
Др Драгана Плавша**